

**SUOMEN TASAVALLAN JA
RUOTSIN KUNINGASKUNNAN
HALLITUSTEN YHTEISKOKOUS**

HÄMEENLINNASSA
14. TOUKOKUUTA 2009

Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan hallitusten yhteiskokous Hämeenlinnassa 14. toukokuuta 2009

Suomen ja Ruotsin hallitukset kokoontuivat 14. toukokuuta 2009 yhteiseen kokoukseen Hämeenlinnaan. Tapahtuma oli maiden hallitusten ensimmäinen yhteiskokous.

On kulunut 200 vuotta Suomen ja Ruotsin yli 600-vuotisen valtioyhteyden päättymisestä. Vuosi 1809 oli myös lähtöpiste molempien maiden kehitykselle moderneiksi ja pitkälle kehittyneiksi demokratioiksi.

Yhteisellä kokouksella Suomen ja Ruotsin hallitukset osoittavat, että maiden väliset suhteet ovat erinomaiset. Suhteet perustuvat yhteiseen menneisyyteen ja nykypäivän tiiviisiin yhteyksiin lähes kaikilla yhteiskunnan alueilla.

Hallitukset antavat erityistä arvoa sille, että Suomessa puhutaan ruotsia ja Ruotsissa puhutaan suomea.

Viettämällä Merkkivuotta 1809 Suomen ja Ruotsin hallitukset haluavat panostaa maiden välisen yhteenkuuluvuuden tukemiseen.

Syventyneen yhteistyön tavoitteena on parantaa molempien maiden taloutta ja kilpailukykyä. Tähän päästään keskittymällä kunnianhimoisesti tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan sekä lähentämällä molempien maiden kulttuurielämää, työmarkkinoita ja elinkeinoelämää toisiinsa.

Yhteistyötä pyritään tiivistämään myös keskeisillä aloilla pohjoismaisen ja eurooppalaista yhteistyön puitteissa. Ruotsin EU-puheenjohtajuus vuoden toisella puoliskolla antaa hyvän tilaisuuden tiivistää maiden välisiä yhteyksiä kysymyksissä, jotka edistävät kansalaisten hyvinvointia: ilmasto, turvallisuutta ja avoimuutta.

Vahva Pohjola nykymaailmassa

- Hallitukset katsovat, että Pohjoismaiden tulisi yhdistää voimansa vahvistaakseen Pohjolan asemaa ja toiminnan vaikuttavuutta kansainvälisesti.

Vuoden 1809 tapahtumien taustana olivat maanosassamme tuolloin tapahtunut suuri muutos. Nykyaikaisen pohjoismaisen yhteistyön pohjana on yhteinen historia, kulttuuri ja maantiede.

Tänään maailma on suurten haasteiden edessä, jotka koskettavat kaikkia ihmisiä. Yhtäältä on uhkatekijöitä kuten talous- ja rahoituskriisi, ilmastonmuutos sekä pandemioiden ja konfliktien riski. Toisaalta olemme globalisaation, uuden informaatioteknologian ja muiden saavutusten ansiosta entistä paremmin valmistautuneita vastaamaan näihin haasteisiin ja luomaan taloudellista kasvua ja uusia työpaikkoja.

Haasteet eivät koske pelkästään Pohjoismaiden kansalaisia. Pohjoismaiden ulkopuolella moni toivoo, että me, kokemuksiimme ja arvoihimme nojautuen, lisääsimme panostuksia niillä kansainvälisillä foorumeilla, jotka voivat vaikuttaa kehitykseen myönteisesti.

Nykymaailmassa niin perinteiset kuin uudetkin järjestöt etsivät uusia tapoja vastata aikamme vaatimuksiin.

Tästä johtuen Suomen ja Ruotsin hallitukset kutsuvat muiden Pohjoismaiden hallitukset yhteisvoimin lisäämään kansainvälistä vaikutustamme.

Suomen ja Ruotsin hallitukset kutsuvat muiden Pohjoismaiden hallitukset yhdessä selvittämään pohjoismaiseen taloudelliseen ja sosiaaliseen malliin liittyviä haasteita ja ongelmia sekä mallin kehittämistarpeita.

Viranomaisia kannustetaan yhteistyössä selvittämään mahdollisuuksia vähentää palvelutuotannon kustannuksia, parantaa sen laatua ja lisätä kansainvälistä vaikutustamme ja kilpailukykyämme.

Protektionismin torjunta

- Hallitukset ovat yksimielisiä siitä, että protektionismi on torjuttava.

Dohan neuvottelukierros tulee saada päätökseen. Yhteistyötä Euroopan unionissa on kehitettävä niin, ettei protektionismi leviä. Monenkeskisiä ratkaisuja tarvitaan.

Itämeri-yhteistyö

- Hallitukset ovat samaa mieltä siitä, että Itämeren ympäristöä parannetaan tehokkain toimenpitein.

Hyvän ympäristön luomiseksi Itämerelle tarvitaan nopeaa, tehokasta ja yhteen sovitettua toimintaa vähentämällä saasteista aiheutuvaa kuormitusta ja onnettomuuksien myötä syntyviä päästöuhkia. Tämä on välttämätöntä, ei pelkästään ympäristösyistä vaan myös siksi, että meren tuomaa lisäarvoa hyvinvoinnille, kalastukselle ja matkailuelinkeinolle voitaisiin hyödyntää. Suomen ja Ruotsin on vastedeskin tehtävä yhteistyötä selvittääkseen ne myönteiset taloudelliset edut, jotka hyvä meriympäristö tuo mukanaan.

Suomi ja Ruotsi aikovat kansallisesti toteuttaa Itämeren suojelukomission (HELCOM) laatimassa Itämeren toimintaohjelmassa (Baltic Sea Action Plan) määritetyt toimenpiteet ja lisäksi yhdessä tukea muissa maissa, erityisesti Venäjällä, tehtävää työtä toimintaohjelman toteuttamiseksi. Maat tulevat panostamaan uuteen rahastoon Pohjoismaiden investointipankin (NIB) ja Nordic Environment Finance Corporationin (NEFCO) puitteissa. Rahaston tavoitteena on käynnistää hankkeita, jotka vähentävät päästöjä useissa Itämeren maissa.

Suomi ja Ruotsi aikovat kieltää fosforin kuluttajien käyttöön tarkoitetuissa pyykinpesuaineissa ja konetiskiaineissa sekä lisäksi edistää dioksiinien ja muiden ympäristömyrkköjen pitoisuuksien vähentämistä Itämeressä, jotta nämä pitoisuudet Itämeren rasvaisissa kaloissa olisivat EU:n raja-arvojen mukaiset. Hallitukset tulevat toimimaan sen puolesta, että Itämeren ympäristö otetaan laajasti huomioon EU:n maatalous- ja kalastuspolitiikan soveltamisessa.

Hallitukset tukevat EU:n Itämeren alueen strategiatyötä. Strategialla on neljä tavoitetta: alueen ympäristön tilan ja etenkin Itämeren tilan parantaminen, alueen taloudellisen hyvinvoinnin parantaminen tukemalla kasvua koko Itämeren alueella, alueen saavutettavuuden ja houkuttelevuuden lisääminen asukkaiden, työvoiman ja matkailun näkökulmasta sekä Itämeren alueen turvallisuuden ja vakauden lisääminen. Itämeren alueen strategia tulisi muotoilla siten, että se on tehokas väline Baltic Sea Action Planin toteuttamiseksi. Suomi ja Ruotsi tulevat tekemään yhteistyötä EU:n meristrategiadirektiivin ja vesipolitiikan puitedirektiivin voimaan saattamiseksi. Itämeri tulisi vuonna 2009 valita pilottihankkeeksi, joka toteutetaan meristrategiadirektiivin puitteissa. Suomen ja Ruotsin on vauhditettava Itämerta koskevan merisuunnittelun kehitystä. Venäjän ja muiden naapurimaiden kanssa harjoitettava yhteistyö tapahtuu tämän kysymyksen osalta pohjoisen ulottuvuuden kautta.

Ympäristö ja ilmasto

- Hallitukset ovat yhtä mieltä aktiivisen roolin ottamisesta kansainvälisissä ympäristöneuvotteluissa.

Hallitukset katsovat, että on välttämätöntä saavuttaa sitova maailmanlaajuinen sopimus Kööpenhaminan ilmastokonferenssissa joulukuussa 2009. Hallitukset aikovat vaihtaa kokemuksia ilmastomuutoksen vaikutusten torjumisesta.

Suomen ja Ruotsin tulisi yhdessä edistää kestävä kehitystä ekotehokkaan kasvun avulla. Alueellisilla toimenpiteillä Suomi ja Ruotsi voivat edistää ekotehokasta kasvua. Tässä tarkoituksessa Suomi ja Ruotsi tulevat kehittämään yhteistyötä edistääkseen kestävä maaseutu- ja kaupunkikehitystä ja uuden ympäristötekniikan käyttöön ottoa molemmissa maissa. Suomen ja Ruotsin hallitukset jatkavat ydinjätteiden loppusijoitusta koskevaa yhteistyötä.

Maiden tulee myös olla aktiivisia globaalin kemikaalistrategian (Strategic Approach to International Chemicals Management, SAICM) toteuttamisessa.

Hallitukset korostavat, että lähialueidemme kehityksessä on huomioitava ympäristö ja Arktiksen ainutlaatuisen ympäristön suojeleminen ja säilyminen.

Yhteistyö tutkimusalalla

- Hallitukset haluavat vahvistaa yhteistyötä tutkimustoiminnassa mm. arvioimalla tarvetta ja mahdollisuuksia avata julkinen tutkimusrahoitus molemminpuolisesti tiettyjen temaattisesti rajattujen alueiden tai tutkimusohjelmien käyttöön.

- Hallitukset kannattavat ajatusta sellaisen yhteisen tutkimusohjelman kehittämisestä, joka rahoituksellisesti ja sisällöllisesti keskittyisi ajankohtaisimpiin pohjoismaista hyvinvointivaltiomallia koskeviin tulevaisuus- ja muutoskysymyksiin.

Tukholmassa järjestettiin tulevaisuuskonferenssi 17. maaliskuuta 2009. Konferenssin lähtökohtana oli asiakirja ”Ruotsi ja Suomi EU:ssa ja maailmalla”, jonka laadintaan osallistui molempien maiden talouselämän edustajia, viranomaisia ja tiedeyhteisö.

Suomi ja Ruotsi ovat kärkimaita tutkimuksen ja innovaation aloilla, ja maiden tutkimusrahoitus on bruttokansantuotteeseen suhteutettuna maailman kärkiluokkaa. Hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kannalta panostuksemme tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan kuten myös tutkimusresurssien tehokas käyttö ovat globalisoituvassa maailmassa yhä tärkeämpiä.

Sekä Suomen että Ruotsin asemaa voidaan tutkimuksen alalla ja tutkimusinnovaatioiden osalta parantaa entisestään laajentamalla yhteistyötä ja tehostamalla resurssien käyttöä. Esimerkkinä tästä voidaan mainita tarttuvien tautien rokotteiden saatavuuden turvaaminen.

Suomi ja Ruotsi tekevät yhteistyötä myös Pohjoismaiden ministerineuvostossa (PMN) ja EU:ssa. Pohjoismaiden ministerineuvostossa molemmat maat osallistuvat ns. huippututkimusaloihteeseen – uuteen yhteiseen aloitteeseen, joka keskittyy ympäristöön, energiaan ja ilmastoon. Suomen ja Ruotsin hallitukset pitävät tärkeänä, että huippututkimusaloitetta koskevaa

yhteistyötä tiivistetään, kuten on sovittu Pohjoismaiden ministerineuvostossa lokakuussa 2008.

Jotta tutkimusresursseja pystytään koventuneessa kilpailussa hyödyntämään tehokkaammin ja onnistuneemmin, Suomi ja Ruotsi voisivat kokeilla julkisen tutkimusrahoituksensa avaamista molemminpuolisesti tiettyjen temaattisesti rajattujen alueiden tai tutkimusohjelmien käyttöön. Rahoituksen avaamiseen saatetaan tarvita sekä säädös- että muita muutoksia. Myös EY-oikeudelliset näkökohdat tulisi selvittää. Yhteisiin valmisteleviin toimenpiteisiin voitaisiin sisällyttää arvio kokeiluhankkeen tarpeellisuudesta sekä ehdotukset jatkotoimenpiteistä. Julkisesta tutkimusrahoituksesta vastaavat viranomaiset olisivat luonnollisia ehdotusten jatkokehityksestä vastaavia tahoja.

Pohjoismaiden hyvinvointivaltiomalli on pitkälle kehittynyt monissa muissa maissa käytössä oleviin malleihin verrattuna. Pohjoismaiselle hyvinvointivaltiomallille on luonteenomaista, että valtiolla on merkittävä rooli kansalaisten hyvinvoinnin turvaamisessa ja julkisten hyvinvointipalvelujen rahoittamisessa verovaroin. Globalisaation myötä kilpailu kasvaa monella yhteiskunnan sektorilla, ja julkisen toiminnan taloudelliset ehdot muuttuvat. Talouskriisi antaa aiheen kysyä, kuinka kestävä valtiontalous voidaan ylläpitää.

Pohjoismaista hyvinvointivaltiomallia on kehitettävä siten että sitä voidaan sopeuttaa muuttuneeseen todellisuuteen ja että siinä voidaan hyödyntää avautuvia mahdollisuuksia. Tutkimukseen perustuvaa tietoa pohjoismaisesta mallista ja sen uudistamistarpeista tulevaisuudessa tulisi lisätä, koska se on tärkeä tuki maiden poliittiselle päätöksenteolle.

Tutkimusta rahoittavat organisaatiot Suomessa ja Ruotsissa rahoittavat jo nyt vapaata tutkimusta mainituilla alueilla. On toivottavaa, että kansallisen tutkimusrahoituksen avaamista koskeviin mahdollisiin kokeiluhankkeisiin sekä yhteisten tutkimusohjelmien kehittämiseen sisällytetään pohjoismaista hyvinvointivaltiomallia koskevaa tutkimusta. Näiden tutkimuspanostusten tulisi rahoituksellisesti ja temaattisesti olla selkeästi kytketty ajankohtaisimpiin tulevaisuus- ja muutuskysymyksiin.

Suomi ja Ruotsi voivat myös lisätä yhteistyötään koskien sopivia tutkimusinfrastruktuureja. Suomen hallitus on valmis tukemaan poliittisesti Ruotsin tavoitetta perustaa European Spallation Source (ESS) Lundiin.

Hallitukset aikovat seurata, miten yhteistyö kehittyy tutkimuksen alalla.

Radiotaajuuksien käytön yhteensovittaminen Suomessa ja Ruotsissa

- Hallitukset ovat päättäneet parantaa sähköisen viestinnän edellytyksiä yhdenmukaistamalla radiotaajuuksien käyttöä.

Maanpäällisten televisiolähetysten digitalisoimisen myötä vapautuvat radiotaajuudet tarjoavat ainutlaatuiset mahdollisuudet niin useammille ja paremmille televisio palveluille kuin muille sähköisille viestintä palveluille.

Jos televisiolta digitalisoinnin seurauksena vapautuvien radiotaajuuksien tulevan käytön suunnittelu uusiin tarkoituksiin poikkeaa toisistaan eri maiden välillä, saatetaan hukata ainutlaatuinen mahdollisuus parantaa sähköisiä viestintä palveluja. Yhdenmukaiset taajuus ratkaisut edistäisivät innovaatioita sekä uusien palvelujen liiketoimintamahdollisuuksia ja kohtuullistaisivat uusien vastaanottimien hintoja. Globaalisti käytössä oleva matkapuhelin standardi GSM on hyvä esimerkki onnistuneesta yhdenmukaistamisesta ja koordinoinnista.

Suomen ja Ruotsin hallitukset toimivat yhdessä yhdenmukaisen taajuus jaon aikaansaamiseksi, erityisesti Itämeren alueella. Sähköisille viestintä palveluille myönnetään taajuudet alueella 790—862 MHz. Tämä taajuus alue soveltuu hyvin korkealaatuiselle mobiililaajakaistalle, jolla on hyvä kattavuus, myös harvaan asutuilla alueilla.

Merenkulku

- Hallitukset ovat sopineet laajentavansa ja parantavansa jäänmurtoyhteistyötä ja laatia yhteistyöstä puitesopimuksen.

- Hallitusten aikomuksena on antaa maiden merenkulkuviranomaisille tehtäväksi parantaa Merenkurkun meriturvallisuutta laatimalla alueelle uusi reittijako järjestelmä.

Teollisuuden kilpailukyvyn varmistamisen kannalta maiden satamat ovat olennaisen tärkeitä. Koska Itämeri on talvikuukausina osittain jäässä, jäänmurtajakapasiteetti vaikuttaa siihen, missä laajuudessa maiden elinkeinoelämä pystyy saattamaan tuotteitaan vientimarkkinoille. Jos Suomi ja Ruotsi teollisuuden kilpailukyvyn vahvistamiseksi tiivistävät jäänmurtoyhteistyötä nykyisestään, se lisää tehokkuutta ja vähentää kustannuksia.

Kummankin maan merenkulkuviranomaisille tullaan antamaan tehtäväksi parantaa Merenkurkun meriturvallisuutta alueen uuden reittijakojärjestelmän avulla. Kun työ saadaan päätökseen maiden aikomuksena on hakea reittijakojärjestelmäehdotukselle YK:n alaisen merenkulkujärjestön, International Maritime Organizationin (IMO), vahvistus.

Raaka-aineet ja infrastruktuuri

- Hallitukset ovat sopineet yhteistyöstä yhteisten ratkaisujen löytämiseksi raaka-ainealalla, erityisesti malmin ja puutavaran osalta. Kevääseen 2014 mennessä suoritetaan arviointi saavutetuista tuloksista.

Yhteistyö voisi koskea seuraavia aloja: geologinen tutkimus sekä metsätaloudellisen kasvun ja biologisen monimuotoisuuden välinen tasapaino, tutkimus, kehitys ja innovaatiot, osaamisen kehittäminen ja työvoimatarpeet. Yhteistyössä erityistä huomiota on kiinnitettävä pitkäjänteiseen, kestävään raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetuksiin tarvittavaan infrastruktuuriin, investointien ja viennin edistämiseen sekä kehitysyhteistyöhön.

Rajat ylittävä yhteistoiminta

- Hallitukset ovat yksimielisiä siitä, että ihmisten ja yritysten liikkumista rajojen yli on helpotettava poistamalla turhia rajaesteitä.

Sekä Suomi että Ruotsi kuuluvat EU:n sisämarkkinoihin, joilla vallitsee henkilöiden, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaa liikkuvuus.

Kehittämällä sisämarkkinoita kasvavat edellytykset kasvulle ja työllisyydelle. Kyse on etenkin kaupan esteiden ja hallinnollisten rasitteiden poistamisesta yrityksiltä. Kansalaisten, kuluttajien ja yritysten tulee hyödyntää sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Lisäämällä tiedottamista ja parantamalla viranomaisyhteistyötä, etenkin pysyvien yhteyspisteiden avulla, maiden välistä kauppavaihtoa parannetaan. Viime vuosina talous- ja työelämä ovat kehittyneet myönteisesti Suomen ja Ruotsin välisillä raja-alueilla. Hallitukset kannustavat kummankin maan viranomaisia vahvistamaan tätä kehitystä ja helpottamaan rajojen yli liikkuvien ihmisten asumista, työntekoa ja opiskelua.

Hallitukset ovat myös sopineet, että EU-direktiivien täytäntöönpanoa on koordinoitava ja että viranomaisten on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei luoda uusia rajaesteitä tai esteitä sisämarkkinoille.

Puolustuspoliittinen yhteistyö

- Hallitukset korostavat puolustuspoliittisen yhteistyön laajentamisen merkitystä.

Pohjoismainen puolustuspoliittinen yhteistyö vahvistaa mahdollisuuksia edistää yhteisiä intressejä sekä turvallisuutta ja vakautta alueillamme, Euroopassa ja maailmalla. Yhteistyöllä on myönteinen vaikutus lähialueemme turvallisuuskehitykseen. Myös kansainvälistä kriisinhallintaa koskevalla hedelmällisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet. Syventyneen pohjoismaisen yhteistyön tulisi johtaa resurssien tehokkaampaan käyttöön ja vaikuttavuuden lisääntymiseen. Tämän vuoksi on tärkeää saada aikaan tehokkaita yhteistyöratkaisuja.

Laajennettu puolustuspoliittinen yhteistyö voidaan myös nähdä laajemmassa alueellisessa yhteydessä. Ilma- ja meritilannekuvatoiminnan sekä ympäristövahinkojen torjunnan alueellista yhteensovittamista vahvistetaan kahdenvälisillä ja monenvälisillä sopimuksilla. Ruotsalais-suomalaisesta merivalvontayhteistyöstä on nyt kehittynyt kansainvälinen yhteistyö, jonka piiriin valtaosa Pohjoismaiden ja Itämeren alueen maista kuuluu. Tämä parantaa meritilannetietoisuutta ja alueen turvallisuutta. Poliittinen yhteensovittaminen merivalvontakysymyksessä on tärkeää myös laajemmassa eurooppalaisessa yhteydessä.

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
Snellmaninkatu 1A, Helsinki
p. (09) 16001, (09) 57811
Helsinki, 2009